

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 125
van **ELKE SLEURS**
datum: 3 december 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vrijwillige zwangerschapsonderbreking - Psychologische begeleiding en preventie

Sinds 1990 is in ons land vrijwillige zwangerschapsonderbreking of abortus onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Het mag worden uitgevoerd als dit binnen een termijn van twaalf weken na de bevruchting plaatsvindt. Zo worden er jaarlijks ongeveer 20.000 vrijwillige zwangerschapsonderbrekingen uitgevoerd.

Op federaal niveau is dit najaar deze abortuswet uit het strafwetboek gehaald (zie KB van 15 oktober 2018 betreffende de vrijwillige zwangerschapsafbreking tot opheffing van de artikelen 350 en 351 van het Strafwetboek, tot wijziging van de artikelen 352 en 383 van hetzelfde Wetboek en tot wijziging van diverse wetsbepalingen).

Vrijwillige zwangerschapsonderbreking blijft, zowel fysiek als emotioneel, een ingrijpende ervaring voor elke vrouw die deze ingreep ondergaat.

De gevolgen kunnen drastisch zijn. Lichamelijke problemen zoals ochtendmisselijkheid, eetstoornissen of alcoholisme kunnen optreden alsook onverwerkte emoties die kunnen leiden tot depressies. In die mate dat vrouwen soms jaren nadien nog niet het gevoel hebben volledig 'hersteld' te zijn, en zich soms zelfs zowel psychisch als fysisch zwanger blijven voelen. Het is wel zo dat vrouwen die met een ongewenste zwangerschap geconfronteerd worden, recht hebben op counseling of hulpverlening voor en na de ingreep, ter ondersteuning van deze belangrijke beslissing.

In Vlaanderen staan tal van organisaties klaar om deze vrouwen te informeren, te adviseren, te begeleiden en te ondersteunen: Fara vzw (begeleidt vrouwen, koppels en hun omgeving bij zwangerschapskeuzes), de abortuscentra (Luna, Labyrint en Centrum Durmelaan), enkele ziekenhuizen, vzw Sensoa, de CAW's (centra algemeen welzijnswerk), de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) (bij tienerzwangerschappen), huisartsen/gynaecologen en psychologen.

1. Kan de minister een exhaustief overzicht geven van organisaties die psychologische begeleiding bieden in geval van vrijwillige zwangerschapsonderbreking? Beschikt hij over gegevens per organisatie betreffende het aantal patiënten?
2. Kan de minister de evolutie weergeven van het aantal patiënten die psychologische begeleiding kregen over de afgelopen vijf jaar?
3. Hoe gebeurt de doorverwijzing en opvolging na de ingreep vanuit de abortuscentra en ziekenhuizen?

4. Welke (extra) initiatieven met betrekking tot de psychologische nazorg gaat de minister nog inplannen?

ANTWOORD

op vraag nr. 125 van 3 december 2018

van **ELKE SLEURS**

1. We beschikken niet over een exhaustief overzicht van organisaties die psychologische begeleiding bieden in geval van vrijwillige zwangerschapsonderbreking. Er zijn tevens geen cijfergegevens beschikbaar betreffende het aantal patiënten per organisatie. Naast de opgesomde organisaties kan men voor counseling ook terecht bij o.a. Jongerenadviescentra (JAC) en Parel. Bij Awel en Tele-onthaal kan men anoniem en gratis terecht met vragen en problemen. Uiteraard kan men ook terecht bij privé-therapeuten en psychologen om te praten over gevoelens en/of problemen. Zo beschikt Fara over een eigen extern verwijsnet van rouw- en psychotherapeuten met ervaring en affiniteit met het thema abortusverwerking.
2. Er zijn hierover geen cijfers beschikbaar.
3. Onderzoek toont aan dat een zwangerschapsafbreking normaalgezien geen zware verwerking vraagt. Het is vooral belangrijk dat de vrouwen vooraf een goed beslissingsproces hebben doorlopen. De hulpverleners van o.a. de abortuscentra kunnen de vrouwen met een ongewilde zwangerschap bijstaan door rust te brengen en alle nodige informatie te voorzien. Hun rol is na te gaan wat deze vrouwen nodig hebben om voor zichzelf tot een goede beslissing te komen in geval van een ongewilde zwangerschap. Indien dit proces goed wordt doorlopen, merkt men dat de vrouwen nadien weinig psychologische begeleiding nodig hebben. Tijdens dit beslissingsproces staan de hulpverleners ook stil bij andere mogelijke problemen (o.a. relatieproblemen) en indien nodig gaat men dan heel gericht gaan doorverwijzen (o.a. relatietherapie).

Indien de hulpverleners echter merken dat een vrouw na de zwangerschapsafbreking kampt met een bepaalde kwetsbaarheid, gaat men een extra gesprek inplannen en indien nodig doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp. Indien iemand na de ingreep toch kampt met aanhoudende emotionele problemen en men de indruk heeft dat de negatieve gevoelens blijven, kan men terug contact opnemen met het abortuscentrum dat onderzoekt welke hulp noodzakelijk is en waar men hiervoor terecht kan.

4. Er zijn momenteel geen specifieke initiatieven gepland met betrekking tot psychologische nazorg bij vrijwillige zwangerschapsonderbreking. O.a. binnen vzw Fara zijn er uitgebreide contactmogelijkheden (telefonisch, e-mail, chat, persoonlijk contact met hulpverleners,...) die veelvuldig gebruik worden. Fara is een luister- en informatiepunt rond zwangerschapskeuzes. Ze luisteren, geven informatie en begeleiden bij de keuze. Ze ondersteunen ook hulpverleners aan de hand van consultfunctie, vorming, intervisie/netwerking en publicaties.